

Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Kendi Sınıf Öğretmenlerinin Yeterliliklerini Değerlendirmeleri

Preservice Primary School Teacher's Assessment of Their Primary School Teacher's Efficacy

Yrd.Doç.Dr.Tuncay DİLCİ*
Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Gökçe DERVİŞOĞLU KALKAN**
MEB

Özet

Eğitim-öğretimin temel taşları olan öğretmenlerimiz içerisinde; en çok zaman geçirdiğimiz, temel bilgi ve becerileri öğrendiğimiz sınıf öğretmenimizin üzerimizdeki etkisi büyüktür. Sınıf öğretmenlerimizi çocukken belki objektif olarak değerlendiremeyiz; fakat yıllar sonra öğretmenimizin öğrenme-öğretme sürecindeki yeterliliklerini daha sağlıklı değerlendirebiliriz. Araştırma; sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretim ilk beş yılında kendi sınıf öğretmenlerinin sınıf atmosferinde öğrenme-öğretme süreci ile ilgili yeterliliklerini değerlendirmelerinin, kendi cinsiyetleri, sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti, sınıf düzeyleri ve ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yer değişkenine göre incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören 521 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada, veri toplama aracı olarak, 33 soruluk öğretmen yeterlilikleri ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde; sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri, değişkenler dikkate alınmadan aritmetik ortalama ve standart sapma ile yorumlanmıştır. Puanların normalliğe uygunluğunu belirlemede Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi yapılmıştır. Tüm değişkenlerin test sonucunda bulunan p-değerlerinin $\alpha=.05$ 'den küçük olması nedeniyle normal dağılım göstermedikleri saptanmıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi cinsiyetlerine, öğretmenlerinin cinsiyetine ve sınıf düzeylerine göre sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmelerinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Bu bağlamda öğretmen yeterliliklerinin işlevselleştirilmesi gerektiği, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlere önem

* Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü/Sivas
e-posta :tuncaydilci@gmail.com

** MEB Merkez Ovacık Köyü İlkokulu/Sivas e-posta :gokce_derkal@hotmail.com

verilmesi, öğretmenlerin kendilerini geliştirebilmeleri için yüksek lisans yapmalarının desteklenmesi önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf Öğretmenliği Adayları, Öğretmen Yeterlilikleri, Sınıf Öğretmeni.

Abstract

Among our teachers, who are the cornerstone of education, class teachers have a great influence on us as we have spent the longest period of our education with them and learned basic knowledge and skills from them. Perhaps we cannot assess their value objectively when we are children, but we can assess their effectiveness in teaching-learning process years later. The study aims to examine prospective class teachers' assessment of their own class teachers' competence in teaching-learning process in the classroom atmosphere in the first five years of their primary school education in terms of gender, their class teacher's gender, grade and the place where they completed the first five years of primary education. In this study, relational screening model was used. The study group is composed of 521 prospective teachers attending Primary School Education Department at Faculty of Education of Cumhuriyet University in 2011-2012 education year. In this study, we used 33-item teacher competencies scale. For the analysis of data obtained, prospective class teachers' assessment of their own class teachers was interpreted with arithmetic means and standard deviation without considering variables. Kolmogorov-Smirnov (K-S) test was administrated to determine suitability of scores to normality. As p-values of all variables were found to be lower than $\alpha=.05$ as a result of test, There was not found any significant difference in prospective class teachers' assessment of class teachers' competencies in terms of their own gender and their teachers' gender. Significant difference was found between assessments of prospective teachers in terms of the place where they finished the first five years. Based on the results of the study, it is suggested that teacher competencies are to be functionalized, pre-service and in-service education are to be attached importance, and teachers are to be encouraged pursuing master education to improve themselves.

Key Words: Prospective Class Teachers, Teacher Competencies, Class Teacher.

I.GİRİŞ

Eğitim-öğretim deyince akla gelen ilk kelimeler öğretmen ve öğrenci olmaktadır. Bu kelimelerin sayısını artırmak mümkündür; ancak bu sözcükler arasında öğretmen ve öğrenci olmazsa olmazlar arasında bulunmaktadır. Öğretmen, öğrenci ve ikisi arasındaki etkileşim çok önemlidir. Bu etkileşimle ortaya çıkan sonucun önemi yadsınamaz. Sonucun olumlu olmasında öğretmenin rolü büyüktür.

Socrates, “Dünyada her şeye kıymet biçilebilir; ama öğretmenin eserine kıymet biçilemez.” diyerek öğretmenlik mesleğine atıf yaparken, Atatürk: “Bir millet savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, bu zaferlerin sürekliliği ancak eğitim ve kültür ordusuna bağlıdır.” şeklindeki ifadesiyle eğitimi ve onu gerçekleştirecek olan öğretmeni önemsemektedir (Özsoy 2003: 59).

“Öğretmen öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişi” olarak tanımlanmaktadır. Her ne kadar öğrenme, öğrencinin kendisi tarafından gerçekleştirilen bir sonuç olsa da öğrenme yaşantılarına bağlı olarak şekillenmektedir. Bu noktada öğretmen sürece dâhil olmaktadır. Buna göre öğretmen; süreci yöneten, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanarak öğrenme yaşantılarını düzenleyen, istendik davranışların öğrenci tarafından kazanılıp kazanılmadığını kontrol eden ve var olan durumu değerlendiren meslek insanıdır (Fidan ve Erden: 82).Yukarıda sözü edilen özellikler genelde öğretmenin, özelde ise sınıf öğretmenin sürece yönelik rolü ile ilgilidir.

Eğitim ve öğretimin ilk temellerini atan ve beş yıl gibi uzun bir süreyi birlikte geçirdiğimiz, sınıf öğretmenlerimizin üzerimizdeki etkisi büyüktür ve en önemlisi de bu etkilerin uzun süreli olduğudur. Sınıf öğretmeni; “Görevlendirildiği sınıfa özgü öğretim programının öngördüğü çalışmaları planlayan, bu çalışmaları yönetip değerlendiren ve her öğrencinin sorunuyla yakından ilgilenen öğretmen”(Eğitim Terimleri Sözlüğü 1974)olarak tanımlanmaktadır. Belki meslek seçimimizde, birtakım tutum ve davranışlarımızda sınıf öğretmenlerimizden izler olabilir. İlkokul yıllarında sınıf öğretmenimizi sağlıklı bir şekilde değerlendiremeyebiliriz. Ancak yıllar sonra sınıf öğretmeni olmaya karar verdiğimizde kendi sınıf öğretmenimizi ve yeterliliklerini daha sık düşünmeye ve değerlendirmeye başlarız. Çünkü artık sınıf öğretmenin yeterliliklerinin neler olduğunu bilen bireyler olmuşuzdur. Buradan yola çıkarak, araştırmanın problem durumu sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmeleri olarak belirlenmiştir.

Etkili bir öğretilde bulunması gereken mesleki nitelikler

Etkili bir öğretilde olumlu kişisel özelliklerin yanı sıra mesleki niteliklerin de bulunması gereklidir. Kişilik özellikleri çok iyi olmasına rağmen mesleki nitelikleri yetersiz olan bir öğretmenin kusursuz olması düşünülemez. Öğretmenin öncelikli sorumluluğu öğrencide öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamaktır. “Öğretmenin mesleki niteliği genel kültür, konu alanı bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgi ve becerilerine bağlıdır” (Erden 1998: 43).

Tüm öğretmenlerde olması gerekenlerden biri de genel kültürdür. Öğretmenler sahip oldukları genel kültüre dayalı olarak çevrelerine karşı bir bakış açısına sahip olmaktadırlar. Okulda ve çevresinde yaşanan olayları ve durumları değerlendirmelerinde genel kültürün etkisi büyüktür. Öğretmenlerin en önemli görevlerinden biri de öğrencilerini vizyon sahibi yapmaktır. Bu şekilde düşünüldüğünde öğretmenlerin hizmet içi ve hizmet öncesinde genel kültür seviyelerini yükseltmek için gerekli çalışmalar

yapılmalıdır. Öğretmen yetiştirme programlarında belli bir miktarda genel kültür derslerine yer verilmektedir. 2006 yılında 1997 programının genel kültür kısmı geliştirilmiştir (Ekinci 2010: 71).

Bir öğretmenin konu alanına hâkim olması gereklidir. Konu alanı bilgisi yeterli düzeyde olan öğretmen konu alanı ile ilgili kuram, ilke ve kavramları doğru ve sade bir şekilde öğrencilerine öğretebilmelidir. Konu alanına ait öğretim programını bilmeli, yöntem ve teknik bilgisi iyi olmalı ve konuyu öğrenciye aktarırken teknolojiden faydalanmalıdır. (Özdemir ve Yalın 2000: 65).

“Yeterlik bir görevin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumları ifade eder”. Avrupa’ da mesleki yeterlilikleri tespit etmek için 2006 yılında 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu yürürlüğe konmuştur. Mili Eğitim Bakanlığı da öğretmenlik mesleği yeterlilikleri konusunda çalışma yapmıştır. “Ayrıca mesleki eğitimin modernizasyonu (MTEM) projesi kapsamında da teknik öğretmen yeterlilikleri belirleme çalışmaları yapılmıştır” (Taşpınar 2010: 6).

Öğretmenin tüm özellikleriyle tam donanımlı bir şekilde öğrencinin karşısına çıkması gerekmektedir. Hizmet öncesi ve hizmet içinde öğretmenlerin yetiştirilmesine büyük önem verilmesi gerektiğinin üzerinde sıklıkla durulmakla beraber öğretmenlerinde kendilerini geliştirmek için özel bir çaba sarf etmeleri şarttır. Öğretmenlerin, günümüz şartlarında yüksek öğretim kurumunda aldığı eğitim-öğretimle meslek hayatlarını başarıyla sonlandırmaları mümkün değildir.

Etkili bir öğretmen olabilmek için sadece konu alanı bilgisine sahip olmak da yeterli değildir. Konu alanı bilgisi çok iyi olmasına rağmen, öğrencisine bilgisini aktarmakta zorlanan öğretmenler başarısızlıkla karşı karşıya kalabilmektedirler. İşte iyi bir öğretmenin farkı burada ortaya çıkmaktadır. Konu, sadece bilmek değil bildiğini öğrenciye aktarabilmektir. Öğretmek öğretmenin sanatıdır. Bir bilgiyi öğrencilere eğlenceli bir şekilde, öğrencilerin kendi yaşantıları yoluyla, aktarmak önemlidir. Burada özellikle sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir. Çünkü hitap ettikleri öğrenci grubunun yaşı küçüktür. Öğretmenin empati kurarak ve onların gelişimsel dönemlerine uygun bir şekilde, bilgileri somut düzeyde verebilmesi gerekmektedir. Böylece öğrenciler dersten zevk almakta, öğrenmeye karşı istekli olmakta ve öğrendikleri kalıcı hale gelmektedir.

Öğretmenin gerekli yeterliliklere sahip olması eğitimin her safhasında önemli olmakla birlikte eğitim öğretimin ilk temellerinin atıldığı ilkökul yıllarında çok daha önemlidir. Bu yıllarda öğretmenin yeterlilikleri, kişiliği öğrenciler üzerinde çok etkili olmaktadır. İlkokul yıllarında bir öğretmenle geçirilen sürenin fazlalığı, öğrencinin hayatındaki ilk öğretmenle karşılaşması durumun ciddiyetini

artırmaktadır(Tatar 2004: 11). İşte bu noktada Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin geleceğinde çok önemli bir yere sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. İlk bilgileri, davranış ve tutumları kazandırmak onların işidir. Böylesine önemli bir mesleği icra edebilmek için iyi yetiştirilmiş ve bu konuda eğitim almış kişilerin öğretmen olması gerekmektedir. Bir binanın temelini sağlam olması ne kadar önemli ise, bir bireyin eğitiminin başlangıcı da o kadar önemlidir. Planlı eğitimin temellerini atan sınıf öğretmenleri, kuşkusuz her bireyin hayatında oldukça önemlidir.

Sınıf Öğretmenliği Alan Yeterlilikleri; 8 yeterlilik alanı, 39 alt yeterlik, 214 performans göstergesinden oluşmaktadır (MEB 2008):

Yeterlilik Alanları

1. Öğrenme-Öğretme Ortamı ve Gelişim
2. İzleme ve Değerlendirme
3. Bireysel ve Mesleki Gelişim-Toplum İle İlişkiler
4. Sanat ve Estetik
5. Dil Becerilerini Geliştirme
6. Bilimsel ve Teknolojik Gelişim
7. Bireysel Sorumluluklar ve Sosyalleşme.
8. Beden Eğitimi ve Güvenlik

Öğretmenin yeterlilik duygusu öğrencilerin başarısını etkilemektedir. Eğitim öğretimin sağlıklı bir şekilde yapılmasını sağlamakla beraber, öğrencinin öğrenme isteğini artırmaktadır (Sünbül ve Arslan 2007: 2).

a. Problem cümlesi

Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmelerine ilişkin görüşleri nelerdir?

b. Alt problemler

1. Sınıf öğretmenliği adaylarının değişkenler dikkate alınmadan “genel olarak kendi sınıf öğretmenlerini” değerlendirmelerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Sınıf öğretmenliği adaylarının “kendi cinsiyetlerine göre” sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde fark var mıdır?

3. Sınıf öğretmenliği adaylarının “kendi sınıf öğretmenlerini cinsiyetlerine göre” değerlendirmeleri arasında fark var mıdır?

4. Sınıf öğretmenliği adaylarının “ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre” kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde fark var mıdır?

c. Araştırmanın amacı

Bu araştırma; sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmelerine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

d. Araştırmanın önemi

Sınıf öğretmenlerimiz kuşkusuz hayatımızda çok önemli bir yere sahiptir. İlkokul yıllarında onların yeterliliklerini sağlıklı bir şekilde değerlendiremeyiz; fakat sınıf öğretmeni olmaya hazırlandığımız yıllarda pek çoğumuz geçmişe yolculuk yaparak sınıf öğretmenimizi değerlendirmeye başlarız. Bu şekilde var olan eksiklikleri belirleyerek gerek öğretmen yetiştirme politikamız, gerekse süreç içerisindeki sınıf öğretmenlerinin mesleğe ilişkin tutum ve yaklaşımlarına diğer yandan da sınıf öğretmenliği adaylarının mesleki gelişimlerine katkı sağlanacaktır.

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma konusu ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalara bakıldığında:

Dilci (2012), sınıf öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerine ilişkin algılarının “kısmen yeterliyim” sınırına yakın olduğu anlaşılmıştır. Demirtaş ve Kahveci (2010), öğrencilerin kendi sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerini algılama düzeylerinin çok yüksek olduğu bulunmuştur. Şeker ve diğerleri (2005)’nin yaptığı çalışmada öğretmen adayları, derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlama, kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alma konusunda kendisini ve arkadaşını “kısmen yeterli” görmektedirler.

Çakmak (2009), öğretmen adaylarının etkili öğretmen özelliklerine yönelik görüşleri ile cinsiyetleri arasında ve yine bu özelliklerle devam ettikleri program arasında anlamlı bir farklılık bulmuştur. Gelen ve Özer (2008) öğretmen adayları hem genel anlamda hem de bütün alt boyutlarda öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri bakımından kendilerini öğretmenlerden daha yeterli görmektedirler. Yapıcı (2008), ruh sağlığı yerinde olmayan bir öğretmenin oluşturduğu sınıf atmosferinde yetişen öğrencilerin de ruhsal yönden sağlıklı olmayacağı kanısına varılmıştır. Karacaoğlu (2008), Öğretmenlerin meslek bilgisi ve kendilerini geliştirme konularında kendilerini çok yeterli gördükleri, alan bilgisi ve ulusal-uluslararası değerler konularında oldukça yeterli gördükleri, hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin öğretmenlik yeterlilikleri algılarının daha yüksek olduğu, branşlara göre öğretmen algıları arasında fark olmadığı belirlenmiştir. Semerci (2006), öğretmenlerin materyal kullanma ve üretme konusunda kendilerini yeterli görmedikleri, materyal kullanma ve üretme konularında hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının bulunduğunu ifade etmiştir. Özabacı ve Acat (2005), Öğrencilere göre ideal öğretmende mutlaka bulunması gereken özellikler: bilgilendirici olmak, mesleğini sevmek, dile hâkim olmak, işini sevmek, güvenilir olmak, bilgili olmak, iletişim kurabilmek, demokratik, dürüst ve tarafsız olmak şeklinde sıralamıştır. Özata (2004), öğretmenlerin sınıf yönetimi uygulamalarının cinsiyet, okul

türü ve mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiş ve sınıf öğretmenleri sınıf yönetimine ilişkin uygulamalarında yeterli bulunmuştur. Saban (2004), öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikiye yakın bir kısmının, (%64) öğretmeni "bilginin kaynağı ve aktarıcısı", "öğrencileri şekillendirici ve biçimlendirici" ve "öğrencileri tedavi edici" olarak algıladığı görülmektedir. Geriye kalan üçte birlik bir kısmı (%36) da öğretmenlerin "öğretirken eğlendirmesi". "Öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemesi" ve "öğrencilere öğrenme sürecinde rehber olması" gerektiğini savunmaktadır. Akpınar, Turan ve Tektaş (2004 öğretmenlik uygulaması için ilköğretim okullarında uygulama eğitime giden öğretmen adaylarının, sınıf öğretmenlerini yeterli buldukları anlaşılmaktadır. Ancak, öğretmen adayları sınıf öğretmenlerini, öğretim materyali geliştirme ve kullanma ile özel alan bilgisine sahip olma nitelikleri bakımından orta düzeyde yeterli bulmuşlardır. Lunenberg (2002), Yeterliliği altı gruba ayırmıştır. Bunlar: konu yeterliliği, pedagojik ve didaktik yeterlilikler, organizasyonel yeterlilik, iletişimsel yeterlilik, öğrenme ve gelişme ile ilgili yeterlilikler, özel yeterlilikler (problem merkezli program yeterlikleri ve bilgisayar yönetebilme, kullanabilme yeterlikleri)'dir. Senemoğlu (2001), "deneyimli ve başarılı" gruptaki öğretmenlerin, konu alanında yeterli bilgiye sahip ve öğrencilerin etkili bir şekilde öğrenmesini gerçekleştirdikleri, "deneyimli" öğretmenlerin en iyi öğretmenle fazla benzerliklerinin olmadığı, öğretme açısından çok sayıda yetersizliklerinin olduğu, "alanlarında uzman fakat öğretmenlik formasyonu ve deneyimi olmayan öğretmenlerin", konuları bilmelerine rağmen bildiklerini öğrencilere aktaramadıkları, "yeni ve başarılı olmaya aday öğretmenlerin" en iyi öğretmene benzer taraflarının fazla olduğu belirlenmiştir. Oral (2000), öğretmenler tarafından çok sayıda olumlu dönüt ve düzeltme davranışlarının sadece bir kısmının yerine getirildiği öğretmenlerin bir kısmının ise olumsuz dönüt ve düzeltme davranışında bulunduğu belirlenmiştir. Güven (1997), Öğretmenlerin öğretim ilkeleri ile ilgili yeterlilik düzeylerinde kıdeme, mezun oldukları okul türüne, görev yaptıkları okulun fiziki ve sosyal imkânlarını algılayış biçimine göre anlamlı bir fark bulmuştur.

II.YÖNTEM

a.Araştırma modeli

Araştırma ilişkisel tarama modeline uygun olarak yapılmıştır. İlişkisel tarama modelleri; "iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir"(Karasar 2010: 81).

Bu çalışmada; sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde aşağıdaki değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır;

- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyeti.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının sınıf düzeyleri.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yer.

b.Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan toplam 637 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir; ancak ölçeğin cevaplanmasında gönüllülük esas alındığı için 521 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışma grubunun dağılımı aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir:

Tablo 1. Sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	366	70.2
Erkek	155	29.8
Toplam	521	100

Tablo 1’de sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımları verilmiştir. Ölçeğin uygulandığı 521 sınıf öğretmenliği adayının 366 tanesi kadın 155 tanesi erkektir. Kadınlar % 70.2, erkekler % 29.8’ dir. Ölçeğin uygulandığı sınıf öğretmenliği adaylarında kadın sayısı fazladır.

Tablo 2. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin cinsiyetine göre dağılımı

Sınıf Öğretmenin Cinsiyeti	n	%
Kadın	217	41.7
Erkek	304	58.3
Toplam	521	100

Tablo 2’de sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleri verilmiştir. Sınıf öğretmenliği adaylarının öğretmenlerinin 217 tanesi kadın, 304 tanesi erkektir. Burada erkek öğretmenlerin sayısının fazla olduğu görülüyor. Erkek öğretmenlerin sayısı % 58.3 ile sayısı % 41.7 olan kadın öğretmenlerden fazladır.

Tablo 3. Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre dağılımları

Yerleşim Yeri	n	%
Köy	88	16.9
İlçe	127	24.4
Şehir	305	58.5
Toplam	520	99.8

Tablo 3’de sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre dağılımları verilmiştir. İlköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan öğrencilerin sayısı 88, ilçede tamamlayanların sayısı 127, şehirde tamamlayanların sayısı 305’ dir. İlköğretimi köyde tamamlayan öğrencilerin % 16.9, ilçede tamamlayanlar %24.4, şehirde tamamlayanlar %58.5’dir. Buradan İlköğretimin ilk beş yılını şehirde tamamlayanların sayısının fazla olduğunu 2. Sırada ilçe en son sırada da köyün olduğu görülmektedir.

c. Veri toplama aracı

Bu çalışmada, Şeker ve diğerleri (2004)’nin geliştirmiş oldukları 33 soruluk öğretmen yeterlilikleri ölçeği uygulanmıştır. Ölçekte yer alan sorular, öğretmenlerin sınıftaki öğrenme-öğretme süreci ile ilgili yeterliliklerini kapsamaktadır. “Soruların faktör yükleri ve KMO değerleri hesaplamalarına gidilmiştir”. 33 sorudan oluşan öğretmenlik yeterlik ölçeği tek faktörlüdür. Ölçekteki soruların belirlenmesinde, YÖK’ün öğretmenlik uygulaması değerlendirme formundaki ölçütlerden yararlanılmıştır.

Bu ölçütlerin ana başlıkları aşağıda verilmiştir;

1. Konu alanı ve alan eğitimi
2. Öğrenme-öğretme süreci
3. Değerlendirme ve kayıt tutma
4. Diğer meslekî yeterlikler.

“Ölçekte genel anlamda ders öğretim sürecini izlemeye yönelik ölçütlere yer verilmiştir”. Formdaki öğrenme-öğretme süreci ile ilgili 46 sorunun 38’i örnekleme uygulanmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda 5 soru çıkarılmıştır. Yeterlilik dereceleri; yeterli, kısmen yeterli ve yetersiz şeklinde belirlenmiştir. Yeterlinin karşılığı 3, kısmen yeterlinin 2, yetersizin karşılığı ise 1’dir. Ölçekte alınabilecek en düşük puan 33, en yüksek puan ise

99'dur. "Ölçeğin alfa güvenirliği 0. 9169 iki yarı güvenirliği ise 0.8783 olarak hesaplanmıştır" (Şeker ve diğerleri 2004).

d.Verilerin analizi

Bu çalışma kapsamında ölçek uygulamasından elde edilen veriler SPSS 17,0 (Statistical Package for Social Sciencies) paket programı yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırmada yer alan üçlü likert tipi maddeler; Yeterli (2,34-3,00), Kısmen (1,67-2,33), Yetersiz (1,00-1,66) şeklinde derecelendirilmiştir. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri, değişkenler dikkate alınmadan aritmetik ortalama ve standart sapma ile yorumlanmıştır. Araştırmada toplanan verilerin genel olarak betimlenmesinde Frekanstan yararlanılmıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri değişkenlerle birlikte yorumlanırken, ilk önce puanların normallığe uygunluğu belirlenmiştir.

Çalışmada grup büyüklüğü 50'den fazla olduğu için, puanların normallığe uygunluğunu belirlemede Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi yapılmıştır. Değişkenlerin test sonucunda bulunan p-değerlerinin $\alpha=.05$ 'den küçük olması nedeniyle normal dağılım göstermedikleri saptanmıştır. Puanların normal dağılım göstermemesi nedeniyle normallik varsayımını gerektirmeyen istatistikler kullanılmıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarına uygulanan öğretmen yeterlilikleri ölçeği sonucunda elde edilen puanlar normal dağılım göstermediği için çalışmada; iki ilişkisiz örneklem puanlarının arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla, Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Çalışmada elde edilen puanlar normal dağılım göstermediği için ilişkisiz ikiden fazla örneklem arasında anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek için Kruskal Wallis H-Testi yapılmıştır. Kruskal Wallis H-Testi sonucunda anlamlı farklılığa rastlandığında bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için grupların ikili kombinasyonları şeklinde Mann Whitney U-testi yapılarak farkın kaynağı incelenmiştir.

e.Araştırma bulguları

Tablo 4'te sınıf öğretmenliği adaylarının değişkenler dikkate alınmadan genel olarak kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular verilmiştir. Aritmetik ortalamalar seçeneklere göre kodlanan puan aralığı (SKPA) dikkate alınarak değerlendirildiğinde aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Konu alanı bilgisi ile ilgili olarak, sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini, konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema,

grafik, formül vb.) uygun biçimde kullanma (X=2,30) konusunda ve konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirme (X=2,31) konusunda “kısmen yeterli” gördüğü anlaşılmaktadır.

Alan eğitimi bilgisi ile ilgili olarak, sınıf öğretmenliği adayları öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleme (X=2,24) konusunda öğretmenlerini “kısmen yeterli” görmektedirler.

Planlama ile ilgili olarak, hedef davranışları uygun yöntem ve teknikleri belirleme (X=2,27), uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlama (X=2,06), hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimleri belirleme (X=2,28) konularında sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini “kısmen yeterli” bulmaktadırlar.

Öğretim süreci ile ilgili olarak, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanma (X=2,16), Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme (X=1,94), Öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanma (X=2,16), Hedef davranışlarına ulaşma düzeyini değerlendirme konularında (X=2,19) sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini “kısmen yeterli” görmektedirler.

Sınıf yönetimi ile ilgili olarak, demokratik bir öğrenme ortamı sağlama (X=2,26), Derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlama (X=2,22), Kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alma (X=2,28), Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlama (X=2,25) konularında sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini “kısmen yeterli” görmektedirler.

İletişim ile ilgili olarak, konuya uygun düşündürücü sorular sorma (X=2,33) konusunda sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini “kısmen yeterli” görmektedirler.

Tablo 4. Sınıf öğretmenliği adaylarının değişkenler dikkate alınmadan genel olarak kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin görüşleri

No	Yeterlilik Alanları	X	SS
1	Konu ile ilgili temel ilke ve kavramları bilme	2,55	0,56
2	Konuda geçen temel ilke ve kavramları mantıksal bir tutarlılıkla ilişkilendirme	2,48	0,58
3	Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik, formül vb.) uygun biçimde kullanma	2,30	0,70
4	Konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirme	2,31	0,74
5	Öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleme	2,24	0,72
6	Öğrenci sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturma	2,45	0,70
7	Öğrenme ortamının güvenliğini sağlama	2,59	0,61
8	Ders planını açık, anlaşılır ve düzenli biçimde yazma	2,53	0,63
9	Amaç ve hedef davranışları açık bir biçimde ifade etme	2,42	0,66
10	Hedef davranışları uygun yöntem ve teknikleri belirleme	2,27	0,69
11	Uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlama	2,06	0,72
12	Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimleri belirleme	2,28	0,67
13	Konuyu önceki ve sonraki derslerle ilişkilendirme	2,39	0,66

14	Çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanma	2,16	0,71
15	Zamanı verimli kullanma	2,39	0,68
16	Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme	1,94	0,74
17	Öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanma	2,16	0,73
18	Özetleme ve uygun dönütler verme	2,39	0,68
19	Konuyu yaşamla ilişkilendirme	2,40	0,66
20	Hedef davranışlarına ulaşma düzeyini değerlendirme	2,19	0,70
21	Derse uygun bir giriş yapma	2,59	0,61
22	Derse ilgi ve dikkati çekme	2,47	0,71
23	Demokratik bir öğrenme ortamı sağlama	2,26	0,76
24	Derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlama	2,22	0,69
25	Kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alma	2,28	0,67
26	Övgü ve tavır alma davranışlarının kullanma	2,34	0,71
27	Dersi toparlama	2,55	0,63
28	Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlama	2,25	0,73
29	Anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verme	2,37	0,69
30	Konuya uygun düşündürücü sorular sorma	2,33	0,72
31	Ses tonunu etkili biçimde kullanma	2,52	0,67
32	Öğrencileri ilgi ile dinleme	2,37	0,75
33	Sözel dili ve beden dilini etkili biçimde kullanma	2,42	0,70

Araştırmada sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini değişkenler olmaksızın değerlendirmeleri ile literatürdeki çalışmalar arasındaki benzerlik ve farklılıklara bakıldığında:

1.Konu alanı bilgisi: Bir öğretmenin konu alanına hâkim olması gereklidir. Konu alanı bilgisi yeterli düzeyde olan öğretmen konu alanı ile ilgili kuram, ilke ve kavramları doğru ve sade bir şekilde öğrencilerine aktarabilmelidir. Konu alanına ait öğretim programını bilmeli, yöntem ve teknik bilgisi iyi olmalı ve konuyu öğrenciye aktarırken teknolojiden faydalanmalıdır. (Özdemir ve Yalın 2000: 65). Şeker ve diğerleri (2005)'nin yaptığı çalışmada; öğretmen adayları sadece; konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirme ile ilgili olarak arkadaşını “kısmen yeterli” bulmaktadır. Konu alanı ile ilgili olarak Şeker ve diğerleri (2005)'nin yaptığı çalışmada ulaşılan bulgulardan farklı olarak konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik, formül vb.) uygun biçimde kullanma konusunda sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini “kısmen yeterli” görmektedirler. Öğretmenlerin sözel ve görsel dili uygun biçimde kullanmaları konusunda daha bilinçli olmaları gerektiği söylenebilir.

2.Alan eğitimi bilgisi: Şeker ve diğerleri (2005)'nin yaptığı çalışmada, öğretmen adayları; öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleme, konusunda, kendilerini ve arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmektedirler. Öğrenci sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturma konusunda, arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmektedirler. Alan eğitimi konusunda

öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirlemede sınıf öğretmenleri yetersiz görülmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerdeki yanlış gelişmiş kavramları belirlemeleri çok önemlidir. Özellikle de bu durumu öğretmenin eğitim-öğretimin başında fark etmesi ve gerekli düzeltmeyi yapması öğretmen ve öğrenci açısından bir kazançtır.

3. Planlama: Planlama yaparken öğretmen; işlenecek konuları, ulaşılabilecek hedefleri, öğrencilere kazandırılması gereken davranışları, yapılacak etkinlikleri, ölçme değerlendirme kullanılacak teknik ve yöntemleri, uygulanacak stratejileri, her bir konuya ait kazanımların ne kadar sürede öğretilceğini belirler (Gözütok 2000: 13-14). Şeker ve diğerleri (2005)'nin yaptığı çalışmada; öğretmen adayları hedef davranışları uygun yöntem ve teknikleri belirleme konusunda, arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmekteler. Uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlama konusunda öğretmen adayları uygulama öğretmenini “yetersiz” görmekteler. Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimleri belirleme konusunda öğretmen adayları kendilerini ve arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmekteler.

Planlama konusunda, sınıf öğretmenlerinin uygun yöntem ve teknikleri belirleme konusunda sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. Bir öğretmenin yöntem ve teknik bilgisinin yeterli olmasının yanı sıra bu yöntem ve teknikleri nerede ne zaman kullanacağını bilmesi oldukça önemlidir. Öğretmenlerin uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlama konusunda da problemleri olduğu görülmektedir. Oysa materyal kullanımı eğitim-öğretimin kalitesini artırır. Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimlerini belirleme konusunda öğretmenler problem yaşamaktadırlar. Kuşkusuz bu konularda daha donanımlı hale gelmeleri gerekmektedir.

4. Öğretim süreci: Şeker ve diğerleri (2005)'nin yaptığı çalışmada öğretmen adayları çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanma konusunda kendilerini ve arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmekteler. Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme konusunda kendisini, uygulama öğretmenini ve arkadaşını yeterli görmemektedir. Zamanı verimli kullanma konusunda kendisini “kısmen yeterli” görmektedir. Öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanma konusunda kendilerini ve arkadaşlarını “kısmen yeterli” görmekteler. Hedef davranışlara ulaşma düzeyini değerlendirme konusunda sadece uygulama öğretmenini “yeterli” görmekteler.

Öğretim süreci ile ilgili maddelere baktığımızda yine öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknik bilgilerinde problem olduğu görülmektedir. Çeşitli öğretim yöntem ve teknikleri uygun biçimde kullanmada “kısmen yeterli” oldukları görülmektedir. Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme konusunda “kısmen yeterli” oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Oysa eğitim-

öğretimde bireysel farklılıklar her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Her öğrencinin öğrenme düzeyi, bilgiyi algılayış şekli, gelişimi vb. farklılıkları vardır. Ölçeğin uygulandığı, sınıf öğretmenliği adaylarının sınıf öğretmenleri materyalleri sınıf düzeyine uygun biçimde kullanma konusunda “kısmen yeterli” bulunmaktadırlar. Hedef davranışlara ulaşma düzeylerini değerlendirme konusunda da “kısmen yeterli” bulunmaktadırlar.

5.Sınıf yönetimi: Öğretmenin, akademik ve davranışsal beklentilerini açık bir şekilde ifade etmesi ve öğrencilerin sınıftaki hedeflerini yerine getirebilmesi için öğrencinin derse aktif katılımının sağlandığı bir sınıf ortamının yaratılması sınıf yönetimi konusunda öğrenci görüşlerini etkileyen önemli özellikler olarak tanımlanmaktadır (Allen 1986). Şeker ve diğerleri (2005)’nin yaptığı çalışmada öğretmen adayları, derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlama, kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alma konusunda kendisini ve arkadaşını “kısmen yeterli” görmektedirler. Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlama konusunda arkadaşını “kısmen yeterli” görmektedir.

Buradan şöyle bir çıkarımda bulunabiliriz. Uygulama öğretmenini öğretmen adayı gözlemlerken sınıf ortamı ve öğretmen davranışları doğal olmayabilir; fakat öğretmen adayları çocukluklarına döndüklerinde kendi sınıf öğretmenlerinin davranışlarını, sınıf ortamını objektif olarak değerlendirebilmektedirler. Demirtaş ve Kahveci (2010), “Öğrenci Algılarına Göre 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri” adlı araştırmanın sonucunda, öğrencilerin kendi sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliliklerini algılama düzeylerinin çok yüksek olduğu bulunmuştur.Özata (2004), “Kdz. Ereğli İlköğretim Okulları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri” adlı araştırma sonunda öğretmenlerin sınıf yönetimi uygulamalarının cinsiyet, okul türü ve mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiş ve sınıf öğretmenleri sınıf yönetimine ilişkin uygulamalarında yeterli bulunmuştur.

6.İletişim: Şeker ve diğerleri (2005)’nin yaptığı çalışmada öğretmen adayları kendileri, uygulama öğretmenleri ve arkadaşlarını öğretme-öğrenme sürecinin iletişim ile ilgili sorulan tüm sorularında yeterli görmektedir. İletişim ile ilgili olarak, Şeker ve diğerleri (2005)’nin yaptığı çalışmada ulaştıkları bulgulardan farklı olarak, öğretmen adayları sınıf öğretmenlerini konuya uygun düşündürücü sorular sorma konusunda kısmen yeterli bulmaktadırlar. Öğretmenin konuya uygun düşündürücü sorular sorabilmesi için konuya hâkim olması gerekmektedir. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini konu alanı bilgileri açısından bazı maddelerde kısmen yeterli gördükleri hatırlandığında düşündürücü sorular sorma konusunda kısmen yeterli bulunmaları beklenen bir sonuçtur.

a. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi cinsiyetlerine göre sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi cinsiyetlerine göre sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri uygulanan öğretmen yeterlilikleri ölçeğine göre Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir. $U= 26455.500$, $p<.05$. Sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyetlerinin kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı bulunmuştur.

Tablo 5. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi cinsiyetlerine göre sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin u-testi sonucu

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	366	266.22	97435.50	26455.5	.224
Erkek	155	248.68	38545.50		

Şeker ve diğerleri (2005), “Tezsiz Yüksek Lisans Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterlilikleri Üzerine Değerlendirmeleri” adlı çalışmalarında; tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin okul uygulamalarındaki okul uygulama öğretmenlerini kendi cinsiyetlerine göre değerlendirmelerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

b. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini cinsiyetlerine göre değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini cinsiyetlerine göre değerlendirmelerinin Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir. $U=31869.500$, $p<.05$. sıra ortalamalarına göre; sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde öğretmenlerinin cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 6. Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini cinsiyetlerine göre değerlendirmelerinin u-testi sonucu

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	217	255.86	55522.50	31869.500	.510
Erkek	304	264.67	80458.50		

Yapıcı (2008), “Öğretmen Adaylarının Öğrencilik Anılarının Analizi” adlı çalışmada, öğretmen adaylarının öğrencilik yıllarında yaşadıkları olumlu ve olumsuz örnek olayların analizi yapılmıştır. Olumlu ve olumsuz olaylarla ilgili olarak öğretmenin cinsiyetine bakıldığında erkek öğretmenlerin yüzdesi fazla çıkmıştır. Güven (1997), “Temel Eğitim 1. Kademe (ilkokul) Öğretmenlerinin Öğretmenlik Bilgi ve Becerilerine İlişkin Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı tez çalışmasında, öğretim ilkeleri, öğretim teknikleri, sınıf yönetimi ve disiplini, araç-gereç kullanımı, rehberlik

ile ilgili yeterlilik düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğretmenlerin öğretim yöntemleri, araştırma ile ilgili yeterlilik düzeylerinde cinsiyete, göre anlamlı fark bulunmuştur.

c. Sınıf öğretmenliği adaylarının sınıf düzeylerine göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

Sınıf öğretmenliği adaylarının sınıf düzeylerine göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri Kruskal Wallis Testi Analiz sonuçlarına göre; sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, χ^2 (sd=3, n=520) =2.707, $p<.05$.

d. Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin Kruskal Wallis testi Sonucu, Tablo 7’de verilmiştir. Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur, χ^2 (sd=2, n=520) =9.609, $p<.05$

Tablo 7. Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin kruskal wallis testi sonucu

İlköğretim Mezuniyet Yeri	n	Sıra Ortalaması	sd	X2	p
Köy	88	266.11	2	9.609	.008
İlçe	127	224.91			
Şehir	305	273.70			

Güven (1997), Temel Eğitim 1. Kademe (ilkokul) “Öğretmenlerinin Öğretmenlik Bilgi ve Becerilerine İlişkin Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı tezinde, öğretmenlerin öğretim ilkeleri, öğretim teknikleri ile ilgili yeterlilik düzeylerinde görev yaptıkları yerleşim birimine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin öğretim yöntemleri, araç-gereç kullanımı, araştırma, rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerinde görev yaptıkları yerleşim birimine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Sünbül ve Arslan (2007), “Öğretmen Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bir Araştırma Örneği” adlı araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim yeri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur.

e. İlköğretimin ilk beş yılını köy ve ilçede tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumları

İlköğretimin ilk beş yılını köy ve ilçede tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin U Testi sonucu Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre İlköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan sınıf öğretmenliği adayları ile ilçede tamamlayanların kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur, $U = 4702.000$, $p < .05$. Sıra ortalamaları dikkate alındığında ilköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan öğrencilerin ilçedekilere göre kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini daha olumlu açıdan değerlendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8. İlköğretimin ilk beş yılını köy ve ilçede tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin u testi sonucu

İlköğretim Mezuniyet Yeri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Köy	88	118.07	10390.00	4702.000	.048
İlçe	127	101.02	12830.00		

Glickman ve Tamashiro’nun (1982)’de yaptıkları çalışmaya göre; 1-5 yıl ve daha fazla süredir çalışan öğretmenlerin yeterliliği, benlik gelişimi ve problem çözme yetenekleri analiz edilmiştir. Analiz sonucunda yeterlilik ve benlik gelişimi değerlerinin 1-5 yıl çalışan öğretmenlerde daha kıdemli olanlara göre önemli derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak problem çözmede gruplar arsında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Köy ve ilçedeki öğretmenlerin genelinin kıdeminin 1-5 yıl veya daha fazla olduğu söylenebilir. Glickman ve Tamashiro’nun (1982) yaptıkları çalışmaya göre, bu durumdaki öğretmenlerin yeterliliği ve benlik gelişiminin daha kıdemli öğretmenlere göre önemli derecede yüksek olduğu bulgusuna dayanarak köy ve ilçedeki öğretmenlerin yeterlilik ve benlik gelişimlerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Bu ölçek her ne kadar sınıf öğretmenliği adaylarına uygulansa da bu durum onların ilkokulu tamamladıkları yerin şartlarını değiştirmez ve öğretmen adaylarının öğretmenlerini değerlendirirken çocukluk yıllarına dönüp soruları objektif bir şekilde içtenlikle cevapladıklarını gösterir.

f. İlköğretimin ilk beş yılını köy ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

İlköğretimin ilk beş yılını köy ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin U Testi sonucu Tablo 9’da verilmiştir. Buna göre İlköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan sınıf öğretmenliği adayları ile şehirde tamamlayanların

kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur, $U= 13028.000$, $p<.05$.

Tablo 9. İlköğretimin ilk beş yılını köy ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin u testi sonucu

İlköğretim Mezuniyet Yeri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Köy	88	192.55	16944.00	13028.000	.676
Şehir	305	198.29	60477.00		

Üniversiteden yeni mezun olan, bilgileri taze ve “başarılı olmaya aday öğretmenlerin” ilk görev yerleri genellikle köylerdir. Senemoğlu (2001)’nin, yaptığı çalışmada, öğrenciler yeni ve başarılı olmaya aday öğretmenlerin en iyi öğretmene benzer taraflarının fazla olduğunu belirlemiştir. Şehirdeki öğretmenler ise deneyimlidirler. Çünkü bir sınıf öğretmenin normal yollarla şehirde görev yapması yıllar alır. Şehirdeki öğretmenlerin içerisinde “deneyimli ve başarılı” öğretmenlerin çok olduğunu düşünürsek şehirde ilkokulu bitiren öğrencilerin öğretmenlerini neden yeterli gördüklerini anlayabiliriz.

g. İlköğretimin ilk beş yılını ilçe ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin bulgular ve yorumlanması

İlköğretimin ilk beş yılını ilçe ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin U Testi Sonucu Tablo 10’ da verilmiştir. Buna göre İlköğretimin ilk beş yılını ilçede tamamlayan sınıf öğretmenliği adayları ile şehirde tamamlayanların kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur, $U=15733.500$, $p<.05$. Sıra ortalamaları dikkate alındığında ilköğretimin ilk beş yılını şehirde tamamlayan öğrencilerin ilçedekilere göre kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini daha olumlu açıdan değerlendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10. İlköğretimin ilk beş yılını ilçe ve şehirde tamamlayan sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinin u testi sonucu

İlköğretim Mezuniyet Yeri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İlçe	127	187.89	23861.50	15733.500	.002
Şehir	305	228.41	69666.50		

Senemoğlu (2001), Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmen Yeterlilikleri adlı çalışmasında, öğrencilerin “deneyimli ve başarılı” olarak görülen öğretmenlerle başarılı öğretilerde bulunması gereken özelliklerinin benzerlik gösterdiği görülmüştür. Şehirdeki öğretmenlerden deneyimli ve

başarılı olanların sayısının fazla olduğunu düşünürsek şehirdeki öğrenci öğretmenini yeterli görmektedir.

İlçenin, köy ve şehirle benzerlikleri ve farklılıkları olan bir yerleşim yeri olması dolayısıyla; ilçedeki öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmeleri köy ve şehirdeki gibi belirgin özellikler göstermeyebilir. Yukarıda da bahsedildiği gibi ilçede yaşayan insanlar birbirlerinden eğitim seviyeleri ve yaşam tarzları açısından farklıdırlar. İlçedeki öğrencinin öğretmenden beklentisi köydeki öğrencinin beklentisinden yüksektir. İlçedeki öğrencilerin öğretmenlerini şehirdeki öğretmenlerle kıyasladığı ve buna bağlı olarak beklentilerinin yüksek olduğu düşünüldüğünde sınıf öğretmenini neden yeterli görmediği anlaşılmaktadır.

III.SONUÇ VE ÖNERİLER

a. Sonuçlar

Sınıf öğretmenliği adayları kendi sınıf öğretmenlerini,

- ✓ Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik, formül vb.) uygun biçimde kullanma,
- ✓ Konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirme,
- ✓ Öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleme,
- ✓ Hedef davranışları uygun yöntem ve teknikleri belirleme,
- ✓ Uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlama,
- ✓ Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimleri belirleme,
- ✓ Çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanma,
- ✓ Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme,
- ✓ Öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanma,
- ✓ Hedef davranışlarına ulaşma düzeyini değerlendirme,
- ✓ Demokratik bir öğrenme ortamı sağlama,
- ✓ Derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlama,
- ✓ Kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alma,
- ✓ Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlama,
- ✓ Konuya uygun düşündürücü sorular sorma konularında “kısmen yeterli” görmektedirler.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyet değişkeninin kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı bulunmuştur.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde öğretmenlerinin cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- ✓ Sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimin ilk beş yılını tamamladıkları yere göre kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmelerinde köy, ilçe ve şehir arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.
- ✓ İlköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan öğrencilerin ilçedekilere göre kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini daha olumlu açıdan değerlendirdikleri anlaşılmaktadır.
- ✓ İlköğretimin ilk beş yılını köyde tamamlayan sınıf öğretmenliği adayları ile şehirde tamamlayanların kendi sınıf öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.
- ✓ İlköğretimin ilk beş yılını şehirde tamamlayan öğrencilerin ilçedekilere göre kendi sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini daha olumlu açıdan değerlendirdikleri anlaşılmaktadır.

b. Öneriler

- ✓ Konu alanı bilgisi, Alan eğitimi bilgisi, Planlama, Öğretim süreci, Sınıf yönetimi ve İletişim konularında sınıf öğretmenlerinde görülen eksikliklerin, giderilmesi için göreve başlamış olan öğretmenlerin kaliteli hizmet içi kurslara alınması faydalı olacaktır.
- ✓ Öğretmen adaylarının da böyle problemler yaşamamaları için yükseköğretim kurumunda özellikle öğretmenlerde görülen yetersizliklerin üzerinde durularak eğitim verilmelidir.
- ✓ Ayrıca öğretmenler ve öğretmen adayları mutlaka öğretmen yeterliliklerinden haberdar olmalı sık sık kendilerini objektif olarak değerlendirip eksikliklerini gidermek için çaba sarf etmelidir. Eğitimdeki yenilikleri takip etmelidir.
- ✓ Öğretmen yeterlilikleri diğer ülkelerdeki gibi işlevselleştirilmelidir. Öğretmenlerin mesleğe girişinde, meslek içerisinde değerlendirilmesinde vb. öğretmen yeterliliklerinden yararlanılmalıdır.
- ✓ Mutlaka öğretmenlerin meslek içerisinde yükselmeleri desteklenmelidir. Uzman öğretmenlik, başöğretmenlik uygulamaları işlevselleştirilmelidir. Öğretmenlerin meslek içinde yükselmesi için sınavlar olmalı, öğretmen yeterlilikleri göz önünde bulundurularak bu durum maaşa, statüye ve görev yerine etki etmelidir.
- ✓ Öğretmenler yüksek lisans yapmaları için teşvik edilmeliler.

- ✓ Üniversitede başarılı olan idealist öğretmen adaylarının meslek içerisinde neden başarısız olduklarıyla ilgili bir çalışma yapılabilir.
- ✓ Öğretmen yeterliliklerinin işlevsel olarak kullanıldığı yabancı bir ülkeyle, öğretmen yeterliliklerinin sadece kâğıt üzerinde olduğu bizim ülkemizdeki öğretmenlerin yeterliliklerini karşılaştıran bir çalışma yapılabilir.
- ✓ Araştırmacılar öğrencilerin cinsiyetlerinin sınıf öğretmenlerini değerlendirmede etkisinin olup olmadığını saptayabilmek için deneysel bir çalışma yapabilirler.
- ✓ Sınıf öğretmenin cinsiyetinin öğrenciler üzerindeki etkisini araştıran deneysel veya nitel bir çalışma yapılabilir.
- ✓ İlkokulda öğrenim gören öğrencilerin sınıf düzeylerine göre öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmeleriyle, öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre öğretmenlerinin yeterliliklerini değerlendirmelerini karşılaştıran bir çalışma yapılabilir.
- ✓ Araştırmacılar il, ilçe ve köyde öğrenim görmekte olan ilkokul öğrencilerinin öğretmenlerini nasıl algıladıklarını konu alan deneysel bir çalışma yapabilirler.

Kaynakça

Akpınar, B., Turan, M. ve Tekataş, H.(2004). *Öğretmen Adaylarının Gözüyle Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilikleri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya. Web: <http://pegema.com.tr.html>(3 Şubat 2012).

Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (16. Baskı). Ankara: Pegem Yayınevi.

Çakmak, M. (2009). *Öğretmen Adaylarının "Etkili öğretmen" Nitelikleri Konusunda Düşünceleri*, *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 74-82. Web: <http://ulakbim.gov.tr.html> (3 Ocak 2012).

Demirtaş, Z., Kahveci, G. (2010). *Öğrenci Algılarına Göre 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri*. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 18-29. Web: <http://pegema.com.tr.html> (10 Ocak 2012).

Dilci, T. (2012). *Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme ve Öğretme Sürecine İlişkin Yeterlilik Algıları*. *Milli Eğitim Dergisi*, 194, 166-183.

Erden, M.(1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınevi.

Fidan, N., Erden, M. (?). *Eğitim Bilimine Giriş*. (3.Baskı). Ankara: Başkent Yayınevi.

Gelen, İ., Özer, B. (2008). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerine Sahip Olma Düzeyleri Hakkında Öğretmen Adayları ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (9). Web: <http://pegema.com.tr.html> (2 Ekim 2011).

Karacaoğlu, Ö.C. (2008). *Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları*. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. V(1), 70-97 Web: <http://efdergi.yyu.edu.tr.html> (3 Mart 2012).

Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (21. Baskı).Ankara: Nobel Yayınevi.

Lunenberg, M. (2002). *Designing a Curriculum for Teacher Educators*. *European Journal of Teacher Education*, 25, 2(3) 264-277. Web: <http://tandfonline.com.tr.html> (5 Mayıs 2012).

MEB, (2008). *Sınıf Öğretmenliği Alan Yeterlilikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara.Web: <http://oyegm.meb.gov.tr/html> (10 Şubat 2012).

Oral, B. (2000), *Öğretmen Adaylarının Algılarına Göre İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Dönüt ve Düzeltme Davranışları*. Web: <http://egitim.aku.edu.tr.html> (1 Şubat 2012).

Özabacı, N.; Acat, B.(2005). *Öğretmen Adaylarının Kendi Özellikleri ile İdeal Öğretmen Özelliklerine Dönük Algılarının Karşılaştırılması*. Kuram

ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 11(42), 211-236. Web: [http:// ulakbim.gov.tr. html](http://ulakbim.gov.tr.html) (4 Kasım 2011).

Özata, O. (2004). *Kdz. Ereğli İlköğretim Okulları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak. Web:[http://yok.gov.tr. html](http://yok.gov.tr.html) (6 Eylül 2011).

Özdemir, S., Yalın, İ. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.

Özsoy, O. (2003). *Etkin Öğrenci Etkin Öğretmen Etkin Eğitim*. İstanbul: Hayat Yayınevi.

Saban, A.; Koçbeker, B.N.; Saban, A. (2006). *Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2):509-522. Web: [http:// ulakbim.gov.tr. html](http://ulakbim.gov.tr.html) (3 Ekim 2011).

Semerci, A. (2006). *İlköğretim Birinci Kademedeki Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin, Etkili Materyal Kullanma Yeterlilikleri Üzerine Öğretmen Ve Yönetici Görüşleri (Antalya İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ. Web:[http://yok.gov.tr. html](http://yok.gov.tr.html) (7 Eylül 2011).

Senemoğlu, N. (2001). *"Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmen Yeterlilikleri."* *Eğitimde Yansımalar*: VI. 2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi. Öğretmen Hüseyin Hüsni TEKİŞİK, Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı, Ankara, 11-13 Ocak. Web: [http://yunus.hacettepe.edu. tr. html](http://yunus.hacettepe.edu.tr.html) (15 Şubat 2012).

Sünbül, A. M.; Arslan, C. (2007). *Öğretmen Yeterlilik Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bir Araştırma Örneği. Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Dergisi*. Web: [http://selcuk.edu.tr/ html](http://selcuk.edu.tr/html) (3 Şubat 2012).

Şeker, H., Deniz, S., Görgen, İ.(2005). *Tezsiz Yüksek Lisans Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterlikleri Üzerine Değerlendirmeleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 42, 237-253. Web: [http:// pegema.com.tr. html](http://pegema.com.tr.html) (1 Eylül 2011).

Şeker,H; Deniz,S. ve Görgen, İ. (2004). *Öğretmen Yeterlikleri Ölçeği*. Ankara: Milli Eğitim. 32,(164), 105-118. Web: [http:// meb.gov.tr. html](http://meb.gov.tr.html) (2 Eylül 2011).

Taşar, H.H. (2011). *Öğretmen Yeterliliği*. T.Dilci (Editör). *Öğretim ilke ve Yöntemleri*. İstanbul: İdeal Kültür Yayınevi, ss. 73-101.

Taşdemir, M. (2006). *Sınıf Öğretmenlerinin Planlama Yeterliklerini Algılama Düzeyleri*. 4(3), 287-307. Web: [http://tebd.gazi.edu.tr. html](http://tebd.gazi.edu.tr.html) (5Mart 2012).

Taşpınar, M. (2010). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemleri*.(4.Baskı). Ankara: Data Yayınevi.

Tatar, M. (2004). Etkili Öğretmen. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi* 1(11) Web: <http://efdergi.yyu.edu.tr>. html(2 Nisan 2012).

Türk Dil Kurumu. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK. Web: [http:// kutuphaneci.org.tr](http://kutuphaneci.org.tr). html (2 Ocak 2012).

Yapıcı, Ş. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğrencilik Anılarının Analizi, *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(2), 10-22. Web: <http://asosindex.com.tr>. html (5 Kasım 2011).

YÖK, *Öğretmenlik Uygulaması ve Değerlendirme Formu*. Web: [http:// yok.gov.tr](http://yok.gov.tr). html (5 Eylül 2011).

Preservice Primary School Teacher's Assessment of Their Primary School Teacher's Efficacy

The effect of our primary school teachers are really crucial and long standing. Primary school teacher; “is the professional in the planning the requirements for the class, managing, evaluating the activities and caring the students’ needs. It is important that an effective teacher has positive personal feature and profession quality. This is important for each educational period; yet it is more crucial for the primary school education. In these years, efficacy and features of teacher reflect on students.

Primary school teacher's efficacy fields (MEB 2008):

Learning-teaching environment and development

Monitoring and assessment

Individual and Professional development-relations with society

Art and esthetic

Developing language skills

Scientific and technological development

Individual responsibility and Socialization.

Physical education and security

Problem statement

What are the views of preservice primary school teacher about the assessment of their primary school teacher's efficacy?

Sub-problems

What are the views of preservice primary school teacher about the assessment of their primary school teacher's efficacy generally?

Is there a difference on the assessment of their primary school teacher's efficacy depending on their self genders?

Is there a difference on the assessment of their primary school teacher's efficacy depending on their primary school teachers' genders?

Is there a difference on the assessment of their primary school teacher's efficacy depending on the first five years that were completed for primary school education?

The purpose of study

This study aims to define the views of preservice primary school teacher about the assessment of their primary school teacher's efficacy.

The importance of study

Our primary school teachers are really crucial. We cannot assess them when we were in primary school; but when we prepare for being primary school teachers, we can assess them properly. That condition will determine the deficiencies, will contribute professional development, teacher training and approaches for profession.

Study Model

The study is based on survey method.

In this study;

Gender of preservice primary school teachers.

preservice primary school teachers' primary school teachers' gender.

Class level of preservice primary school teachers.

The place of first five years of preservice primary school teachers.

Study Group

The study group consists of 521 students studying in department of primary school teacher at Cumhuriyet University Education Faculty in 2011-2012 educational period. The females are much more than the males. The male teachers of the students are % 58.3 and female teachers of the students are % 41.7. It is seen that the students studied their first five years in the city, as second in district and lastly in villages.

Data Collection Instrument

The survey developed by Şeker and et all (2004) is applied in this study. The questions consist of teachers' efficacy on learning and teaching process.

Data Analysis

The data is analyzed with SPSS 17,0 (Statistical Package for Social Sciences) packet programme. First of all, the normality of the scores in the survey is determined.

Findings and Results

Students see their teachers 'partially efficient' in these fields;

The use of verbal and visual language for subject (form, schema, graphic, formula etc.)

Connecting the subject with the other subjects,

Determining the mistaken developed concepts in students,

Determining suitable methods and techniques for the aims,

Selecting and preparing suitable material and equipments,

Determining suitable assessment for aims,

The use of various teaching methods and techniques,

Teaching on individual differences,

The use of teaching equipment and material for classroom level,

Assessment of achievement levels in aims,

Providing a democratic learning environment,

Providing motivation and attention for lesson,

Selecting suitable precautions,

Preparing students for out of class,

Questioning on the subject suitably.

The gender of students is not significantly different in assessing their primary school teachers' efficacy.

The gender of teachers is not significantly different in assessing their efficacy.

The class level of students is not significantly different in assessing their primary school teachers' efficacy.

The place where the students spent their first five years is significantly different in assessing their primary school teachers' efficacy.

The students that lived in villages in their first five years state that their teachers are more efficient than the students lived in districts.

There is no significant difference between the students that lived in the cities and villages.

The students that lived in cities in their first five years state that their teachers are more efficient than the students lived in districts.

Suggestions

Prospective teachers should be educated in- service courses in order to prevent the deficiencies in subject knowledge, educational knowledge, planning, teaching process, classroom management and communication.

The students should be educated in universities properly in order to prevent deficiencies seen in teachers.

Teachers and preservice teachers should be aware of efficacy and assess themselves objectively. They also follow the innovations in education.

There should be exams for teacher promotion, regarding teacher efficacy this should have effect on status, place of duty and salary. Teachers should be promoted for graduate education.

Studies can be made on why the successful students at universities are not effective in their teaching period.

The effect students' gender on assessing their teachers can be searched by experimental studies.

Qualitative and experimental studies can be made on the effect of teachers' gender on the students.

Researchers can study experimental studies on this subject.